GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 161. Mercurĭ 5 (17) Septembre 1884.

Brașovŭ în 4 (16) Septembre.

Totŭ mai multŭ iese la lumină, că mĕsurile escepționale pretinse de ministrulŭ-președinte ungurescŭ au sĕ fie îndreptate mai vêrtosŭ în contra naționalitățilorŭ nemaghiare.

Organulŭ d-lui Tisza, care se închină înaintea acestui „genialŭ omŭ de statŭ“ de două orĭ pe ḍi în limba germană, ne spune, că planulŭ de a luá acele mĕsurĭ se cóce de trei anĭ de ḍile. Până aḍĭ însĕ, ḍice numita fóiă, nu s'a pututŭ decide șefulŭ cabinetului de a tăiá cu cuțitulŭ în rană, pentru că îlŭ durea inima de biata libertate și se temea, ca nu cumva printr'o asemenea operațiune sĕ se vatime și vr'unŭ membru sănĕtosŭ alŭ organismului statului; s'a totŭ reținutŭ până ce „agitațiunile naționale între Slovacii panslaviștĭ și între Românii ardelenĭ au fácutŭ sĕ se împle și cupa pațienței sale...“

Antisemitismulŭ nu l'a pututŭ îndemná așadér pe primulŭ ministru a face o asemenea săritură în tabĕra reacțiunară, fiind-că aicĭ erá vorba numai de mânia Maghiarilorŭ în contra Jidovilorŭ; când însă s'a ivitŭ pe scenă Românulŭ și Slovaculŭ, care îșĭ reclamă drepturile călcate în picióre, d-lŭ Tisza a luatŭ cuțitulŭ cu hotărîrea ca sĕ taie fără milă, până la osŭ.

Îșĭ va fi ganditŭ adecă d-lŭ Tisza, că décă nu póte împiedecá întâlnirea monarchului nostru cu Țarulŭ tuturorŭ Rușilorŭ și décă n'are nicĭ prospecte de a face vre-o cucerire în afară pentru mai marea gloriă a maghiarismului, atuncĭ celŭ puținŭ sĕ curețe țéra în întru de agitatorii aceia naționalĭ, carĭ sunt de vină negreșitŭ la tóte relele, de carĭ sufere aḍĭ Ungaria.

Popularitatea lui Tisza și așa nu se mai póte susțіné aḍĭ decâtŭ numai cu baionetele. Dovadă alegerile trecute. De aceia trebuiá sĕ urmeze o nouă campaniă în contra Românilorŭ și a Slovacilorŭ, ca sĕ se pótă ḍice érăși despre ministrulŭ-președinte, că a scăpatŭ țéra de cei mai periculoși dușmanĭ: de panslavismŭ și de daco-romanismŭ.

Guvernulŭ actualŭ nu se póte lăudá aḍi nicĭ c'a făcutŭ Ungaria mai liberă și mai independentă, nicĭ c'a îmbunătățitŭ starea ei economică și financiară, nicĭ c'a dobênditŭ vr'unŭ succesŭ în afară. Ei bine, ce ar fi décă elŭ nu s'ar puté provocá înaintea națiunei maghiare celŭ puținŭ la problematicele victorii, ce le câștigă cu concursulŭ sĕu mereu idea maghiarisărei?

Numai și numai acéstă nenorocită ideiă, numai și numai dorința de a completá pretinsele victorii dobêndite până acum pe acestŭ terêmŭ, au pututŭ îndemná pe d-lŭ Tisza la unŭ pasŭ atâtŭ de gravŭ, ca celŭ anunțatŭ la Oradea, căcĭ, repețimŭ, nu e adevĕratŭ că guvernulŭ n'ar puté biruí cu „agitatorii“ pe cale ordinară.

Și ca sĕ nu se ḍică că esagerămŭ din ură în contra Maghiarilorŭ, citămŭ aicĭ din vorbă în vorbă cuvintele ce le-a scrisŭ ḍiarulŭ „Pesti Naplo,“ care merge în fruntea mișcărei de maghiarisare, cu privire la acésta în numĕrulŭ sĕu dela 12 Septembre:

„Intêmplatu-sa vreodată ca o curte cu jurațĭ ungurésca sĕ nu fi pronunțatŭ o sentință condamnătóre contra a orĭ ce felŭ de agitatorĭ naționalĭ, décă aceștia au agitatŭ într'adevĕrŭ în potriva ordinei statului?

„Desfidemŭ pe orĭ și cine ca sĕ ne arate măcarŭ unŭ singurŭ casŭ.“

„Óre nu guvernulŭ acesta a arestatŭ pe Miletici ca agitatorŭ naționalŭ, Și óre n'au fostŭ de ajunsŭ și aicĭ mijlócele ce i-au statŭ la disposițiune.“

Unŭ rĕspunsŭ mai clarŭ ca acesta, nu putea se priméscă d-lŭ Tisza. E invederatŭ, că guvernulŭ n'are lipsă de puteri escepționale spre a susțіné ordinea în statŭ? nicĭ față cu naționalitățile, nicĭ față cu agitatorii antisemiticĭ, ér câtŭ pentru anarchiști, de aceștia este constatatŭ, nicĭ nu esistă în Ungaria.

D-lŭ Tisza urmăresce dér alte scopurĭ când cere plenipotențe estraordinare; elŭ tinde fără îndoiélă sĕ încoroneze opera maghiarismului violentŭ prin suprimarea pressei române și slave din Transilvania și Ungaria, prin sugrumarea liberului cuvêntŭ și a orĭcărei libere manifestărĭ a naționalismului între Românĭ și Slavĭ.

Cuvine-se ca și Tisza cu ai sei se aibă părticica lorŭ, când cei marĭ facŭ tocmelĭ și învoelĭ. De ce se nu li-se lase dér bucuria ca se pótă înghițí până una altă câțĭ-va „agitatori naționalĭ?“

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Skiernievice 16 Septemvre. — Majestatea Sa împĕratulŭ Austro-Ungariei a sositŭ erĭ la 2 óre d. a. Cu-o jumĕtate de óră mai înainte sosiră la gară miniștrii, generalii și alțĭ demnitarĭ rusescĭ decorațĭ toțĭ cu ordinele lorŭ austro-ungare. Uniformele lorŭ încărcate de aurŭ oferéŭ unŭ aspectŭ de totŭ strălucitŭ. Indată după aceea sosiră la gară Țarulŭ și împĕrătésa, precum și mariĭ ducĭ, și fură aclamațĭ cu entusiasmŭ de către cei adunațĭ.

Când a intratŭ trenulŭ în gară, împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ eșise deja pe trépta vagonului în uniformă de generalŭ rusŭ împodobitŭ cu pantlica ordinului sântului Andreiŭ. Majestatea Sa sărì săltândŭ josŭ, îmbrățișà cordialŭ pe Țarulŭ și îlŭ sĕrutà de trei orĭ și îĭ scuturà mâna cu putere. După aceea a salutatŭ pe Impĕrătésa, sĕrutându-i mâna de repețite orĭ, apoi se întórse spre mariĭ ducĭ Vladimir și Nicolae sĕrutândŭ pe amêndoi de câte două-orĭ. Primirea avù caracterulŭ celŭ mai cordialŭ.

Alexandrovo, 16 Septemvre. — Impĕratulŭ Wilhelm sosì la $11^1/_4$ înainte de améḍĭ, primì raportulŭ serviciului de onóre rusescŭ, trecù pe dinaintea frontului companiei de onóre și-șĭ continuà călĕtoria la Skiernievice.

Roma, 15 Septemvre. — In provinciele infectate s'au bolnăvitŭ în cursulŭ ḍilei de erĭ 780 persóne de coleră ér dintre acestea au muritŭ 422. Pe orașulŭ Neapole se vinŭ 643 casurĭ de bólă și 371 casurĭ de mórte.

CRONICA ḌILEI.

D. P. P. Carpŭ, ministrulŭ României la Viena, a fostŭ primitŭ în audiență de Regele Carolŭ la castelulŭ Peleșŭ din Sinaia, și a conferitŭ — ḍice »L'Indép. roum.« — multŭ timpŭ cu M. Sa și cu ministrulŭ de esterne d. Sturza.

*

Se vorbesce, spune acelașŭ ḍiarŭ, de retragerea ambasadorilorŭ românĭ: d. Carp din Viena, d. Th. Văcărescu din Bruxela, d. M. Fherichide din Parisŭ și d. N. Crețulescu din S. Petersburg.

*

Ḍiarulŭ „Osmanli,“ care îșĭ primesce inspirațiunile sale din Yildiz-Kiosk, a publicatŭ în ḍilele acestea unŭ articolŭ despre agitațiunile rusescĭ din muntele Athos. Numitulŭ ḍiarŭ ḍice, că în acelŭ munte se adună o întrégă armată rusésca. Intre pretinșii călugărĭ rușĭ nu sunt decâtŭ oficerĭ, suboficerĭ și soldațĭ. Scopulŭ lorŭ e sĕ isgonéscă din muntele Athos pe călugării grecĭ. Mănăstirile ce le-au construitŭ sunt adevĕrate fortărețe, ér portulŭ celŭ nou de lângă mare, care are în flancurĭ mănăstirile, sémănă din firŭ în pĕrŭ unei casarme. Rusia a făcutŭ din muntele Athos centrulŭ propagandei panslaviste pentru Macedonia și Tracia și o posițiune strategică escelentă.

*

»Standard« primesce din Batum scirea, că între populațiunea creștină din Armenia turcéscă domnesce o viuă mișcare, cu scopŭ de a se eliberá de sub domnia turcéscă. Mișcarea e condusă de unŭ comitetŭ arménŭ din Tiflis, care trece pe sub ascunsŭ arme și munițiunĭ în Armenia turcéscă. Autoritățile turcescĭ au și prinsŭ unŭ astfelŭ de transportŭ de contrabandă. Chefket pașa comite cele mai cumplite cruḍimĭ cu cei bănuițĭ, precum comitea în 1875 în Bulgaria.

E curiosŭ că ḍiarele cerŭ dela guvernulŭ rusŭ sĕ ia mĕsurĭ încontra comitetului arménŭ din Tiflis, ca și cum cei din Petersburgŭ arŭ fi streinĭ de cele ce se petrecŭ în Armenia.

*

Guvernulŭ din Pekingŭ e fórte neliniștitŭ din causa misterului, cu care admiralulŭ Courbet șĭ-a învĕlitŭ operațiunile sale viitóre. Pace nu vrea China, dovédă despre acésta e faptulŭ, că șése ministri, amicĭ ai păcii, au fostŭ destituițĭ, și s'a publicatŭ și unŭ decretŭ imperialŭ, care pedepsesce pe orĭcine, care ar vorbì de împăcare. Ingrijirile curții din Pechingŭ s'au măritŭ mai multŭ din împrejurare, că flota rusă a părăsitŭ portulŭ Toche-Fu, cu mulțĭ banĭ și proviantŭ, fără sĕ se scie în cătrău s'a dusŭ. Cei din Pechingŭ se temŭ, că guvernulŭ rusŭ va profitá de conflictulŭ Franciei cu China, ca sĕ mai ocupe vr'o părticică din China.

*

Lordulŭ Dufferin, ambasadorulŭ englesŭ din Constantinopole, e numitŭ vice-rege alŭ Indiilorŭ. Cu acéstă ocasiune »Times« scrie despre puterea armată a principiilorŭ vasalĭ indienĭ. O populațiune de 49 milióne de Indienĭ și Mohamedanĭ stă sub principĭ proprii, carĭ au la unŭ locŭ o armată de 340,000 ómenĭ cu 4237 tunurĭ. Acéstă armată nu folosesce nimicŭ pentru apĕrare în afară, în interiorŭ însă póte fi periculósă. »Times« vrea sĕ arate, că în Indii nu trebue sĕ fie altă armată decâtŭ a împĕrătesii Indiilorŭ; prin urmare lordulŭ Dufferin sĕ caute a pune capĕtŭ armatelorŭ principilorŭ vasalĭ.

ÎNTREVEDEREA DELA SKIERNIEWICE.

(Revista ḍiarelorŭ.)

Privirile tuturorŭ se îndréptă spre orășelulŭ polecescŭ Skierniewice, unde se întêlnescŭ împĕrații Austriei, Germaniei și Rusiei. Din secretulŭ ce s'a observatŭ asupra pregătirilorŭ, ḍice »N. fr. Presse,« și de acolo că monarchii suntŭ însoțițĭ de ministrii lorŭ de esterne și de unŭ statŭ majorŭ complectŭ diplomaticŭ, se póte conchide, că întrevorbirile dela Skierniewice vorŭ fi unŭ evenimentŭ de însemnătate istorică și că Europa e în dreptŭ a priví acéstă întêlnire a împĕrațilorŭ ca unŭ începutŭ a unei nouĕ configurațiunĭ a viitorului sĕu apropiatŭ. Ce și cum se va face, nu se scie. Cu tóte astea s'a formatŭ o opiniune publică, care nu se baséză pe nicĭ o relațiune ci isvoresce numai dintr'o observare nepreocupată și atentă a stării lucrurilorŭ. Mai ântéiŭ toțĭ se unescŭ în părerea, că starea păcii europene creată prin alianța austro-germană va fi și mai multŭ garantată prin alăturarea țarului Alexandru III. la acéstă alianță. Se scie că dorința lui Wilhelm este sĕ trăéscă în bună înțelegere cu Rusia. De altă parte situațiunea interióră a Rusiei și isolarea ei au făcut'o sĕ nu respingă amicabila întêmpinare a bĕtrênului Wilhelmŭ. De aci deduce „N. fr. Presse, că alăturarea Rusiei la alianța austro-germană se póte înțelege aḍĭ numai în sensulŭ păcii și că legătura de aḍĭ dintre cele trei state nu mai póte avé scopurĭ ca celŭ dela 1876—1878.

Dér vede fie-care că asta nu e de ájunsŭ spre a motivá întrevederea monarchilorŭ (sic.) Aparatalŭ, cu

care s'au dusŭ cei trei monarchĭ la Skierniewice, ne face sĕ conchidemŭ, că voescŭ acolo sĕ trateze despre anumite ţinte positive ce le urmărescŭ. Ce póte fi asta? Opiniunea publică europénă, ḑice »N. fr. Prese,« presupune că mişcarea rəvoluţionară ce tinde a rĕsturna ordinea socială esistentă a crescutŭ astfelŭ, încâtŭ tóte puterile conservative trebue sĕ se apere contra ei şi că acéstă apĕrare va fi principalulŭ obiectŭ alŭ discuţiunei între cei trei monarchĭ.

Scimŭ că principele Bismarck a făcutŭ încercarea de a se înţelege cu celelalte state în contra anarchiştilorŭ, până acum s'a înţelesŭ însĕ numai cu Russia. Apoi trebue sĕ ne aducemŭ aminte de atentatele ce s'au comisŭ séu s'au încercatŭ în tóte trei împĕrăţiile contra capetelorŭ încoronate. Sub asemenĭ împrejurărĭ s'ar păre fórte naturalŭ, décă monarchii se întrunescŭ cu scopulŭ de a luá mĕsurĭ de apĕrare şi a persónei lorŭ şi de susţinere a ordinei, căcĭ în persóna monarchilorŭ sĕ întrupéză şi ordinea publică.

Décă acéstă presupunere nu este falsă, se póte prevedé că întâlnirea dela Skierniewice arŭ fi începutulŭ unei politice eminamente conservative. Acéstă politică însĕ, ḑice »N. fr. Presse," póte uşorŭ sĕ reageze asupra relaţiunilorŭ interióre ale statelorŭ. Nu voimŭ sĕ vorbimŭ de cestiunea polonă, care trebue sĕ rĕmână la o parte când se întrunescŭ monarchii acelorŭ împerăţii, carĭ au împărţitŭ Polonia. Dér discursulŭ-programŭ alŭ d-lui Tisza în Oradea-marea a făcutŭ sĕ se audă destulŭ de clarŭ, în ce direcţiune se va mişcá desvoltarea interióră în timpulŭ celŭ mai de aprópe şi încă Tisza cedéză unei necesităţĭ şi nu propriului sĕu impulsŭ (?) când se face eroldulŭ politicei conservative.

»Nu putemŭ dér întêmpiná cu o veselă presimţire resultatele probabile ale conferenţelorŭ dela Skierniewice«.

*

»Pester Lloyd" mărturisesce, că numai cu bucurià nu póte priví la întâlnirea celorŭ trei împĕraţĭ; nu este convinsŭ despre necesitatea acestei întâlnirĭ şi ceea ce se spune din partea oficială despre acésta nu-lŭ póte mulţămí. Se supĕră în specialŭ »P. Ll.« pentru că Maj. Sa monarchulŭ Austro-Ungariei merge la ţarulŭ ca sĕ-i facă visită espuindu-şĭ chiar viaţa, de óre-ce pe unde se plimbă ţarulŭ orĭ şi când póte esplodá vr'o bombă nihilistă. Décă a fostŭ sĕ se întâlnéscă, de ce n'a cerutŭ ca Ţarulŭ sĕ vină în Austria? (Par' că nihiliştii nu l'ar fi pututŭ urmărì încă póte mai uşorŭ şi pe pămêntulŭ austriacŭ!....)

„P. Ll.« nu vede cum póte întrá şi Rusia în alianţa germano-austriacă fără ca acéstă alianţă sĕ fie alterată. Cum au mersŭ lucrurile până acum fórte bine făr' de Rusia, nu putéu sĕ mérgă şi de aicĭ încolo?

Se ḑice că împĕratulŭ Wilhelm este acela, care şi-a datŭ mai mare silinţă de a apropiá monarchia nóstră de Rusia pe basa ca Austro-Ungaria sĕ reuunţe de a mai face unŭ pasŭ mai departe în Orientŭ, ér Rusia sĕ se oblige »tale quale« de a respectá posiţiunea nóstră de faţă în Orientŭ. »Pester Lloyd« asigură că aḑĭ nimenĭ nu se mai gândesce la o nouă ocupaţiune în Orientŭ. »Mare jertfă nu vomŭ aduce prin urmare cu renunţarea aceea. Dér de unde şi până unde venimŭ noi acum, ca tocmai faţă cu Rusia sĕ luămŭ angajamente în privinţa acésta, şi cu ce dreptŭ póte pretinde Rusia dela noi aşa ceva? Sĕ oferimŭ noi Rusiei protectoratulŭ asupra Orientului? Şi ce ne dă ea în schimbŭ? Respectarea statului quo? Acésta însĕ nu póte fi niciodată o contra concesiune, ci mai multŭ o ofensă. N'avemŭ lipsă de-o asemenea asigurare a Rusiei.

După acésta »P. Ll.« repetéză obicinuita frasă, că »décă Rusia va agitá în contra nóstră în Orientŭ, vomŭ sci noi sĕ ne apĕrămŭ în contra ei." Décă agitaţiunea se va face pe faţă, vomŭ scí sĕ-o constatămŭ; décă însĕ se va face pe ascunsŭ, nu ne póte scutí contra ei nicĭ o asigurare a ómenilorŭ de statŭ ruşĭ.« »P. Ll.« urméză apoi aşa:

»Tocmaĭ astăḑĭ (sic!) aflâmŭ din Agramŭ, că Starcevicianiĭ lăţescŭ în tótă ţéra faima, că ei nu voiescu decâtŭ a face cu orĭ şi ce preţŭ imposibilă dieta croată şi de a silí astfelŭ pe svabĭ şi pe maghiarĭ ca sĕ întrebuinţeze forţa contra Croaţiei; căcĭ îndată ce se va întêmplá acésta, Rusia va întreveni în favórea Croaţiei, în casŭ de lipsă chiar şi cu putere armatŭ.«

»Ne va puté óre scăpá d. de Giers şi împĕratulŭ Alexandru de asemenĭ agitaţiunĭ?' întrébă »P. Ll.« »Orĭ dóră poporulŭ va da mai puţinŭ creḑĕmêntŭ acelorŭ faime după întrevederea celorŭ trei împĕraţĭ, decâtŭ le-a datŭ înainte de ea?«

»Deşi nu privimŭ cu simpatiă la întâlnirea monarchilorŭ — continuă P. Ll., — totuşĭ suntemŭ departe de a ne simţí neliniştiţĭ în urma ei. Nu ne sparià nicĭ părerea rĕspândită de pressa oposiţională, după care mĕsurile escepţionale anunţate de d-lŭ Tisza în Oradea mare arŭ stá în legăturĭ cu politica esterióră şi cu planurile de nouĕ cucerirĭ în Orientŭ.« Incă înainte cu trei anĭ s'a gânditŭ d-lŭ Tisza la modificarea procedurei de pressă. Incă când cu scandalele din strada Hatvan în Pesta s'a discutatŭ cestiunea şi a fostŭ vorba ca juriulŭ sĕ nu mai fie competentŭ în viitorŭ de a judecá casurĭ de ofensă a onórei personale. Discursurile însĕ n'avură resultatŭ, pentru că d. Tisza ţinea tare ca mĕsurile escepţionale sĕ nu se estindă şi asupra delictelorŭ de pressă de natură politică.

Intr'aceea începù mişcarea antisemitică în ţéră şi ea devenì totŭ mai periculósă. Póte că a fostŭ o greşélă că »omulŭ de statŭ« Tisza a lăsatŭ ca acea mişcare sĕ ia dimensiunĭ aşa de marĭ, dér servesce numai spre onóre »liberalismului« lui, décă a esitatŭ aşa de multŭ de a luá mĕsurĭ escepţiunale contra presei. Astfelŭ discuţiunile urmate între elŭ şi amicii lui rĕmaseră făr' de resultatŭ, până când în cele din urmă s'a alăturatŭ la aceea mişcare încă şi agitaţiunea naţională între panslaviştii din nordulŭ Ungariei şi între Românii din Ardélŭ, precum şi uneltirile anarchiştilorŭ. Acum se împlù cupa, când tóte aceste felurite agitaţiunĭ luară unŭ caracterŭ aşa de ameninţătorŭ cu ocasiunea alegerilorŭ trecute. Acuma guvernulŭ s'a decisŭ de a pune stavilă mişcărei, până mai e timpŭ, până ce acéstă mişcare se póte suprimá printr'o apĕrare moderată a mânei liberale...

»P. Lloyd« încheiă érăşĭ printr'o frasa desŭ întrebuinţată, ḑicêndŭ că nu se teme de întrevedere, de óre ce comitele Kalnoky e ministru de esterne şi nobilulŭ comite nu póte voí ceea ce nu póte, şi póte face numai aceea ce voesce şi Ungaria, şi se va ferí de a se pune în contraḑicere cu sentimentele şi interesele Ungurilorŭ...

Ḑiarele Polone şi politica Austriacă.

Discursulŭ comitelui Dzieduszycki, despre care am raportatŭ într'unulŭ din numerile trecute, a datŭ multŭ de vorbă ḑiarelorŭ atâtŭ interne câtŭ şi esterne. Ḑiarele polone se ocupă şi acum de acelŭ discursŭ şi-lŭ interpretéză fiecare după principiele ce represintă.

„Czas" scrisese într'unŭ articolŭ, că întréga populaţiune a Galiţiei are numai o politică esternă, şi anume cea imperială, şi că ea va sprijiní, la ordinulŭ împĕratului, acéstă politică, şi anume în tóte direcţiunile. In contra acestei afirmaţiunĭ se ridică acum indepeudentulŭ „Dziennik Polski" şi întrébă:

Cum, în adevĕrŭ în tóte direcţiunile? E óre întréga nóstră populaţiune de acéstă părere? Se vede că „Czas« n'a pré cumpănitŭ ceea ce a scrisŭ. Au fostŭ óre Polonii înţeleşĭ cu politica esternă din anulŭ 1859, care ne-a dusŭ la Magenta şi Solferino? Fost-au ei în 1864 înţeleşĭ cu espediţiunea în contra Danemarcei? Şi óre declara-se-vorŭ ei acum înţeleşĭ cu orĭce felŭ de alianţă cu orĭce statŭ străinŭ? Se vede că »Czas," care e dedatŭ cu servilismulŭ, pré a luat-o de astădată în' galopŭ, deórece, apĕrândŭ naţiunea nóstră, evită celŭ mai vĕditŭ adevĕrŭ şi, o spunemŭ fără jenă, se lépĕdă de demnitatea acestei naţiunĭ.«

In acelaşŭ sensŭ se esprimă şi „Gazeta Narodowa":

Se póte, că la întrevederea celorŭ trei împĕraţĭ va fi vorba şi despre noi. Dér în acéstă privinţă n'avemŭ nicĭ unŭ temeiu de a ne teme. Posiţiunea nóstră ar puté deveni mai rea numai în casulŭ, când ne-amŭ lăsá sĕ fimŭ amăgiţĭ, în lucrarea nóstră naţională, de contrarĭ şi de politicii noştri fricoşĭ, când vomŭ stinge în noi consciinţa naţională şi simţĕmêntulŭ pentru demnitatea naţională, când vomŭ înăbuşĭ în inimile nóstre credinţa în viitorulŭ şi în puterea vitală a naţiunei nóstre, când noi nu ne-amŭ mărturisí pentru solidaritatea intereselorŭ nóstre naţionale comune, ci pentru alte parole, precum ne sfătuesce falsulŭ profetŭ din tabĕra Stanczykiană din Cracovia. Convinşĭ însĕ fiindŭ, că simţulŭ celŭ sănătosŭ alŭ poporului nostru nu ne va permite nicĭ măcar unŭ momentŭ, de a-ne abate din propria-ne cale; convinşĭ fiindŭ, că pe acéstă cale putemŭ păşí înainte cu curagiŭ şi cu demnitate, că noi toţĭ ne vomŭ încorda puterile nóstre pentru lucrarea naţională organică, convinşĭ fiindŭ, că noi nu vomŭ uitá idealele nóstre nicĭ unŭ momentŭ, nicĭ măcarŭ în cele mai grele împrejurări, putemŭ priví mai departe liniştiţĭ mersulŭ evenimentelorŭ şi întrevederea monarchilorŭ. Cu atâtŭ mai vrednică de recunoscinţă ni se pare decĭ vorbirea comitetului Dzieduszycki, ţinută înaintea alegĕtorilorŭ din Stanislau, căcĭ în ea se esprimă gândirile şi tendinţele adevĕratŭ polone. Discursulŭ a fostŭ tocmai la timpulŭ potrivitŭ înaintea întâlnirii împĕraţilorŭ, căcĭ elŭ, prin agitarea tradiţiunilorŭ jagelone, a esprimatŭ clarŭ şi energicŭ, ceea ce ne zace la inimă. Facă-ne contrarii noştrii din causa acestei parole orĭce rĕu, orĭce adevĕratŭ Polonŭ trebue sĕ se bucure, că între deputaţii noştri s'a găsitŭ celŭ puţinŭ unulŭ, care represintă cu demnitate tradiţiunile polone, la care ţinemŭ cu credinţă. Orĭce Polonŭ trebue sĕ se bucure, că unŭ compatriotŭ a cutezatŭ în fine, de a dá conferinţei celorŭ trei împĕraţĭ informaţiunĭ într'o anumită direcţiune.

COLERA IN NEAPOLE.

De douĕ sĕptămânĭ şi mai bine bântue colera în Neapole într'unŭ modŭ teribilŭ. Neapolea are o posiţiune paradisică şi celŭ ce se uită de pe înălţimea Camaldoli asupra oraşului, asupra golfului şi asupra insulelorŭ, acela înţelege sensulŭ proverbului vechiu: „Sĕ veḑĭ Neapolea şi sĕ morĭ." Pe lângă acésta Italianulŭ meridionalŭ are multe bune calităţĭ, dér îi lipsesce o calitate şi anume: curăţenia. Elŭ nu o deprinde, nu o înţelege. Pe lângă tóte acestea în Neapole se află multă miseriă. Locuiescŭ mii de ómenĭ, cum arată Villari spre mirarea tuturorŭ Italienilorŭ, în pescerĭ, ómenĭ carĭ nicĭ odată n'au locuitŭ sub adăpostŭ făcutŭ de mânĭ omenescĭ, şi multe strade din Neapole nu vĕdŭ raḑele binefăcĕtóre. Nicăirea nu s'a manifestatŭ epidemia mai înfricoşatŭ, decâtŭ acolo, nicăirea nu sunt condiţiunile atâtŭ de favorabile pentru desvoltarea ei. Colera bântue Neapolea într'unŭ modŭ înfricoşatŭ şi în puţine ḑile a seceratŭ sute de ómenĭ. Neapolitanii cu temperamentulŭ lorŭ înflăcăratŭ vĕḑêndŭ acésta se resculară în contra doctorilorŭ, poliţiştilorŭ şi în contra autorităţilorŭ.

Din causa colerii cele ḑece mii de pescarĭ, carĭ se află în Neapole, stau sĕ móră de fómete, că nu-şĭ potŭ vinde marfa.

In astfelŭ de împrejurărĭ regele Humbert luà o mare hotărîre. Prin visita ce o făcù elŭ în Busca, unŭ orăşelŭ în Piemontŭ, dĕdù unŭ esemplu, prin care aărtà câtŭ de seriosŭ şi câtŭ de profundŭ îşĭ înţelege datorinţele sale de suveranŭ. Elŭ este demnulŭ fiu alŭ regelui Victorŭ Emanuelŭ, pĕtrunsŭ de idea, că regele este celŭ dintâiu cetăţénŭ italianŭ şi totdéuna gata, de a aduce unŭ sacrificiu pentru binele publicŭ. Regele Italiei este unŭ monarchŭ, care respectéză poporulŭ sĕu, care sêmte pentru elŭ şi are o inimă ferbinte pnntru suferinţele lui; care pornesce din principiulŭ, că trebue sĕ rĕspândéscă pretutindenea mângăere şi alinare, unde s'a ivitŭ o mare nenorocire. In chipulŭ acesta îşĭ arată elŭ dorinţa sa, de a merge la Neapole. Miniştrii îlŭ conjurară sĕ nu facă acésta, arĕtându-i la ce pericule marĭ se espune. Dar regele Humbert nu se abătù dela ce şi-a propusŭ. „In Neapole morŭ ómenii cu grămada, ḑise elŭ, acolo este loculŭ meu.» Puţine ḑile după aceea vĕḑù poporulŭ din Neapole pe regele în mijloculŭ sĕu. Ilŭ făcură atentŭ sĕ nu descalece în castelulŭ regescŭ, pentru că acolo s'a ivitŭ câteva casurĭ de colerĕ. Elŭ tocmai pentru aceea descălecà în castelŭ şi nu voi să se ducă la Capodimonte, unde este loculŭ mai sigurŭ şi aerulŭ mai curatŭ. In fiecare ḑi umblă cu unŭ Samarinénŭ. El umblă prin stradele cele mai necurate, cercetéză casele cele mai sĕrace, mângăe locuitorii cei întristaţĭ şi mâhniţĭ şi după ce îi părăsesce merge în spitalulŭ pentru colerĕ. Aici nu trece răpede prin sale după cum o facŭ de obiceiu monarchii şi după cum ar face-o ori-ce omŭ, ci elŭ se apropià de fie-care patŭ, mângăie pe cei bolnavĭ, le întinde mâna, îşĭ face notiţe, ca sĕ nu uite pre cei mai lipsiţĭ. După ce a percursŭ catulŭ ântéiu, alŭ spitalului şi a voitŭ sĕ mérgă într'alŭ doilea ḑise directorulŭ: »Maiestate acolo susŭ avemŭ casurile cele mai grele, mulţĭ dintre ei se află în agonia morţii.« »Tocmai pentru aceea este datoria mea sĕ mĕ ducŭ în susŭ« rĕspunse regele şi se duse fără de nicĭ o frică ducêndŭ cu sine mângăiere şi milă. Acésta este mai multŭ decâtŭ împlinirea datoriei de domnitorŭ.

Regele Humbert merită pentru resignaţiunea eroică şi pentru sacrificiulŭ cu care s'a dusŭ la Neapole, şi voiesce sĕ rĕmână acolo pănă se va mai potolí epidemia recunoscinţa poporului şi recunóscerea admirătóre a străinătăţii, faptele sale cele bune indată s'au remuneratŭ prin aceea, că s'a liniştitŭ poporulŭ. Scenele urîte de pe strede au încetatŭ. Multe familii fruntaşe cari părăsiră Neapolea se întorseră înapoi. Autorităţile desvóltă îndoite silinţe, sĕrăcimea vĕḑêndŭ că regele a venitŭ din depărtare sĕ petrécă între dênşii, sufere nenorocirea mai cu răbdăre. Ei se ruşinéză de frica lorŭ nu mai facŭ nicĭ o resistinţă când cei mai deaprópe ai lorŭ sunt transportaţĭ în spitalŭ. Acuma nu mai privescŭ spitalulŭ ca o măcelăriă. Acestea sunt urmările ce au avutŭ imediatŭ vizita regelui în Neapole. Dar acésta va avé şi alte urmărì multŭ mai marĭ. In Neapole erau în clasele inferiore diverse curente politice. Visita regelui va ucide şi particularismulŭ ce domnesce în Neapole.

Visita acésta a regelui va produce în inimile Neapolitanilorŭ cele mai călduróse simpatii. Prin acestŭ actŭ umanŭ regele Humbert a legatŭ inimile poporului neapolitanŭ pentru totdéuna de dinastia şovăindă. Regele nu s'a gânditŭ la urmările politice când a plecatŭ la Neapole, ci elŭ condusŭ de bunătatea inimii sale a mersŭ acolo. Toţĭ suveranii europenĭ şĭ-au esprimatŭ simpatiile lorŭ pe calea telegrafică. Felicitămŭ pe Italienĭ că posedŭ în împrejurările acestea critice unŭ monarchŭ care n'are numai o minte ageră, dar şi o inimă bună şi nobilă. (N. Fr. Presse).

SCIRI MERUNTE.

Biblioteca academiei române, ḑice »Voinţa Naţională«, a primitŭ din partea comitetului formatŭ la Veneţia, sub preşedinţa d-lui Dante di Serego Allighieri, unŭ esemplarŭ din dicţionarulŭ dialectului veneţianŭ de Giusseppe Boerio în ediţiune de luxŭ şi dedicatŭ naţiunei române ca semnŭ de viuă simpatiă din partea naţiunei italiene.

—0—

La 20 Septemvre, trupa de operete Carl Polgar va da în Braşovŭ unŭ ciclu de şese representaţiunĭ, începêndŭ cu opereta »Bettelstudent.«

—0—

Cetimŭ în »Curierulŭ financiarŭ:« Dela Comarnicŭ se scrie că se lucrézǎ cu multă activitate la podulŭ de lemnŭ ce se construesce provisoriu pe apa Prahovei la întrarea în tunelulŭ No. 1, în loculŭ marelui podŭ americanŭ ce a fostŭ resturnatŭ de valurĭ ḑilele trecute. Ni se asigură că, în celŭ multŭ 10 ḑile, podulŭ se va terminá şi trenulŭ va fi în posiţiune d'a trece peste elŭ. In urmă se vorŭ luá mĕsurĭ pentru construirea podului definitivŭ de ferŭ în acelŭ punctŭ. Totŭ de o dată au începutŭ şi lucrările marĭ de fortificarea liniei în punctele unde ea a suferitŭ cu ocasia ultimelorŭ inundaţiunĭ.

Opiniunea »Curierului financiarŭ« este sĕ se schimbe cu totulŭ direcţia liniei Sinaia—Comarnicŭ în punctele expuse mai multŭ stricăciunei, fie prin tăere de munţĭ, fie prin creare de tunelurĭ.

—0—

Sâmbăta trecută d. Nicolau Simţionŭ, maşinistulŭ tipografiei ḑiarului „Sieb. deutsch. Tageblatt« a serbatŭ jubileulŭ de 25 de anĭ, de cândŭ e maşinistŭ în aceea tipografiă. Séra s'a datŭ în onóre-i unŭ banchetŭ, cu care ocasiune şefulŭ tipografiei i-a datŭ unŭ preţiosŭ darŭ pentru credinciósele sale servicii.

—0—

D-ra Bârsescu a jucatŭ la Burgtheater în piesa »Minna von Barnhelm« rolulŭ, pe care până acum ilŭ jucase d-na Gabillon, spre cea mai mare mulţămire a publicului.

—0—

Diarele germane spunŭ, că împrejurulŭ Bucurescilorŭ se vorŭ ridicá 36 forturĭ cuirasate.

—0—

Coredactorulŭ fóiei progresiste »Berliner Zeitung«, Dr. Adolf Kohut, ungurŭ, a primitŭ ordinŭ poliţenescŭ, ca în timpŭ de trei ḑile sĕ părăséscă Prusia, sub motivŭ că activitatea sa literară e supărătóre.

—0—

Fiicele principelui Muntenegrului, princesele Miliţca, Elena şi Anna, au plecatŭ la Petersburgŭ, însoţite fiindŭ de generalulŭ ajutantŭ Popovicĭ,

—0—

In aceştĭ 10 anĭ din urmă, s'au întrodusŭ casele de economii scolare în Francia în 22,000 de scóle, şi şi-au depusŭ banĭ 440,000 scolarĭ. Acéstă instituţinne face marĭ progrese şi în Anglia.

—0—

La gimnasiulŭ realŭ superiorŭ de statŭ din Tabor, în clasa a VI. a fostŭ în anulŭ trecutŭ numai unŭ scolarŭ, căruia i-s'au propusŭ obiectele de şépte profesorĭ.

DIVERSE.

Regele Umberto în Neapole — Regele Umberto visitândŭ unulŭ din spitalurile din Neapole în care erau transportaţĭ bolnavii de coleră, se apropiă de patulŭ unde zăcea unŭ soldatŭ, şi observândŭ pe uniforma acestuia, ce se aflá pe scaunulŭ de lângă patŭ, trei decoraţiunĭ de rĕsboiu, ḑise cătră bolnavŭ: »Fiule, unŭ soldatŭ vitézŭ ca tine, se uită în faţa morţii cu curagiu — căcĭ nu întâia óră stai faţă cu ea!« — »Der Maiestate, ce vorŭ face cei doi copii ai mei şi nevasta mea?« ḑise cu voce slabă soldatulŭ. Regele rĕspunse: »Eu ca Rege, îţĭ spunŭ că, decă vei murĭ, voiu îngriji de crescerea copiilorŭ tĕi şi soţia ta va primí o pensiune de oficerŭ!« Asemenĭ scene se petrecură mai multe. Când profesorulŭ Perotti rugă pe Rege sĕ se supună unei desinfecţiunĭ, Regele rĕspunse: »Este de prisosŭ, pentrucă de aici mĕ voiu duce în alte trei spitalurĭ.«

Sfêrşitulŭ republicei franceze. — Unŭ bătrênŭ savantŭ, care crede în puterea numerelorŭ, a făcutŭ o lucrare fórte curiósă pre care a comunicat-o ḑiarului Parisianŭ Figaro. Calculele sale nu sunt tocmai fantastice, şi resultatele ce se obţine suntŭ în adevĕrŭ minunate. Elŭ ia dreptŭ basă multiplele cifrei 3, şi ajunge plecândŭ de la o datǎ precisă, sĕ indice matematiceşte anulŭ care va pune sfîrşitŭ revoluţiunii. După bĕtrânulŭ savantŭ, anulŭ 1793 trebue consideratŭ ca punctŭ de plecare alŭ ciclului revoluţionarŭ, şi acestŭ ciclu trebue din fatalitate sĕ se închidă în 1893. Cum a ajunsŭ anulŭ 1793 începutulŭ ciclului revoluţionarŭ? Pentru că acéstă dată erá resultanta a doui multiplĭ ai cifrei 3. In adevĕrŭ, sĕ ne raportămŭ la anulŭ 1784. Tocmai la acéstă dată începŭ împrumuturile multiplicate ale ministrului Calonne, şi se sĕvêrşeşte ruina finanţelorŭ monarchiei, 3 înmulţitŭ cu 1 egalŭ cu 3 1784 plus 3, dă 1787, anulŭ primei întrunirĭ a notabililorŭ, care fu motivată de deficitŭ şi care póte fi considerată ca preludiulŭ convocării Statelorŭ generale în 1789. 3 înmulţitŭ cu 2 facŭ 6. 1787 plus 6 dă 1793 anulŭ decapitării monarchiei francese în persóna lui Ludovicŭ XVI, dată iniţială a ciclului. Sĕ se urmărĕscă acum seria multiplilorŭ lui 3, se va vede desfăşurându-se tóte evenimentele istoriei, până se va ajunge la acéstă dată 1893, care trebue sĕ pună sfîrşitŭ tuturorŭ desordinilorŭ politice şi morale de carĭ sufere Francia d'aprópe unŭ vécŭ. 3 înmulţitŭ cu 3 facŭ 9. 1793 plus 9 dă 1802, proclamaţiunea consulatului pe viaţă, pregătirea întâiului imperiu. 3 înmulţitŭ cu 4 facŭ 12. 1802 plus 12 dă 1814, căderea imperiului după unŭ anŭ de ḑile, ceea ce ne duce la 1815. 1815, restaurarea Burbonilorŭ. 3 multiplicatŭ cu 5 egalŭ cu 15. 1815 plus 15 dă 1830, data revoluţiunii din Iulie. 3 înmulţitŭ cu 6 dă 18. 1830 plus 18 dă 1848, căderea monarchiei din Iulie. 3 înmulţitŭ cu 7 egalŭ cu 21. 1848 plus 21 dă 1869, sfîrşitulŭ Imperiului autoritarŭ înlocuitŭ de imperiulŭ liberalŭ. 3 înmulţitŭ cu 8 egalŭ cu 24. 1869 plus 24 dă exactŭ 1893, sfîrşitulŭ ciclului. Şi fiind că suntem 1884 vomŭ mai avea sĕ aşteptămŭ 9 anĭ. Dar bĕtrânulŭ savantŭ face sĕ se observe, că în seria evenimentelorŭ au fostŭ şi periode de transiţiune. Aşa, între consulatulŭ pre viaţa şi stabilirea imperiului au trecutŭ duoi anĭ. Restauraţiunii i-a trebuitŭ unŭ anŭ până a avea pre Napoleonŭ, numai după patru anĭ Ludovicŭ Napoleonŭ şi-a putută schimbă titlulŭ de Preşedinte contra aceluia de împĕratŭ. In cei nouĕ anĭ ce rĕmânŭ pentru a atinge ultimulŭ termenŭ alŭ ciclului, trebue sĕ socotimŭ anii trebuincioşĭ spre a se dá guvernului stabilŭ şi regulatŭ, care va redá Franţei demnitatea şi grandórea sa, timpulŭ de a se întarí. Epocele de transiţiune suntŭ de altminterĭ indicate chiar de numere. Cifra 34 care dă perioda dela 1879 la 1893 se descompune astfelŭ: 15. 3, 6. Sĕ se facă prin mijloculŭ acestorŭ trei numere, aceleaşĭ operaţiunĭ ca acele de mai susŭ şi se va vedea viitorulŭ desfăşurându-se sub ochii noştri. 1860 plus 15 dă 1884. Anulu acesta este însemnatŭ ca şi anulŭ 1784 prin deficitulŭ crescêndŭ, şi ceva mai multŭ, printr'o revisuire care, falsificândŭ Constituţia, a sfêrşitŭ a o enerva şi a o slăbí. 1884 plus 3 dă 1877. Contrariu anului 1787, elŭ va fi de sigurŭ anulŭ care va începe o renovaţiă seriósă, aceea care ne va asigurá ordinea şi progresulŭ. 1887 plus 6 dă 1803. In acelŭ momentŭ, Franţa, redată sie-şĭ, va putea sĕ reiá cursulŭ marelorŭ sale destine. Nu mai au decĭ Francezii decâtŭ doi anĭ sĕ aştepte, din momentŭ ce anulŭ 1887 va trebui sĕ determine noulŭ curentŭ. Dar, cu tótă puterea numerilorŭ, arŭ trebuĭ póte sĕ se vină în ajutorulŭ influenţiii lui. (România).

Invĕţătóre din Viena în Chili. — Republica Chili din America a angajatŭ ca învĕţătóre sĕu profesóre cu contractŭ pe 6 anĭ paţru dame tinere din Viena pentru seminarulŭ de fete din Valparaiso. Ele au plecatŭ Duminecă în 7 Sept. n. la America. Aceste dame suntŭ: domnişóra Adametz subdirectóră în institutulŭ pentru fiicele de ofiţerĭ din Hernals, care va funcţioná ca directóre din institutulŭ din Valparaiso, domnişóra de Bleileben, domnişóra Wilhelmina de Kaalchberg şi cea mai tênerǎ domnişóra Iulia Kolarz. Cea din urmă va propune elevelorŭ din Chili împletitulŭ. Pe lângă cuartirŭ şi întreţinere capĕtă domnişóra Adametz ca directóre unŭ salariu anualŭ de 2000 de pesas (4000 fl.) éră celelalte profesóre capĕtă câte 1000 de pesas (2000 fl.) Damele se obligară a serví numai la institutulŭ, pentru care se angajară şi nu le este iertatŭ a da óre private. Călĕtoria la Chili durézǎ multŭ timpŭ. Călĕtórele vorŭ ajunge în 3 Oct. în Rio de Janeiro şi numai în 21 a lunei viitóre vorŭ ajunge la Valparaiso.

Ţĕranulŭ, vaca şi filosofii. — Călătorindŭ odată, între anii 1850—60, doi tinerĭ trecuţĭ prin scóle, într'o ḑi, de cătră séră, se opriră la o odaiă din hotarulŭ Turdei, în Transilvania, care odaie astăḑĭ este proprietatea lui Dr. I. Romanulŭ. Odăiaşulŭ îĭ primí afabilŭ şi dede în vorbă cu elŭ. Din vorbă în vorbă ajunseră până acolo, că ţĕranulŭ rugă pre tinerĭ — decă limba grecéscă este aşa de grea, cum ḑiceau ei — sĕ-i spună unŭ cuvêntŭ grecescŭ, sĕ vĕdă, óre nu-lŭ va puté ḑice după ei. Unulŭ dintre tinerĭ ḑise: »cromo-techno-cataram-papoisil.« Ţĕranulŭ începŭ a ḑice: »scruml!.. cataramba!, însĕ nu putŭ repeţi cuvêntulŭ.

— Dar nu aşa — continuă ţĕranulŭ — dumneavóstră sunteţĭ Invĕţaţĭ, sunteţĭ filosofĭ marĭ, aţĭ umblatŭ póte şi pe la scólele cele marĭ din Clujiu, Blaşiu şi Sibiiu; apoi ca românĭ scîţĭ bine şi romănesce; eu am auḑitŭ o ḑicală, unŭ omŭ ḑicêndŭ mi-a ḑisŭ; »totŭ am ḑisŭ c'oi ḑice când oi ḑice înc'oiu ḑice, ca sĕ ḑicĭ cam ḑisŭ c'oi ḑice înc'oiu ḑice ca sĕ ḑicĭ c'oi ḑice.« — Spuneţi-mĭ mi-a ḑisŭ?... După puţină pausă începŭ cand unulŭ când celălaltŭ dintre tinerĭ, ca sĕ imiteze pe ţĕranŭ »cam ḑisŭ c'oi ḑice, că iar am ḑisŭ, că totŭ oi ḑice,« — însă nicĭ ei nu putură reproduce cuvintele ţĕranului. L'au rugatŭ, sĕ le mai ḑică odată ḑicala. Ţĕranulŭ o repetá cam repede. Tinerii filosofĭ nicĭ a doua óră n'o putură reproduce, până ce nu şi-o scriseră pe hârtiă. După cină când ţĕranulŭ pofti pe filosofĭ ca sĕ se culce în casă, unde le aşternuse, ilŭ rugară, ca sĕ le aştérnă afară.

— Dar dacă va plouá? ḑise ţĕranulŭ.

— Nu se póte, ḑiseră ei — pentru că este seninŭ ca oulŭ, apoi călindarulŭ nu ne spune plóiă.«

— Aţĭ vĕḑutŭ vaca, continuă ţĕranulŭ — când a venitŭ din câmpŭ, că frecându-se de păreţĭ s'a întorsŭ rótă pe lângă casă? Acea însémnă ceva.

— Ce cugetĭ d-ta, ḑiseră tinerii filosofĭ — vaca d-tale sĕ scie mai multŭ decâtŭ noi?

— Ba nu, mĕ rogŭ de iertare, ḑise ţĕranulŭ, dar vaca mea tot-déuna o nimeresce; dar apoi, fie cum vreţĭ. Dimineţă se presentară tinerii în casă la ţĕranŭ plinĭ de apă ca goţoi.

— Vedeţĭ, v'am spusŭ! ḑise ţĕranulŭ.

— Dar cui îi plesnea prin minte că încă şi vaca d-tale sĕ ne păcăléscă, rĕspunseră filosofii ploaţĭ.

Dare de sémă

despre venitulŭ balului aranjatŭ în Carnevalulŭ trecutŭ de Românii din Orăştiă.

Prin D-lŭ Ioane Ciceronescu, Urbea mare: D-lŭ Moise Neşŭ Orade 2 fl., Ioane Ciceronescu 3 fl.

Prin Il. d-lŭ Michailŭ Pavelŭ, episcopŭ gr. cat., Urbea mare: Ilustr. d-lŭ Michailŭ Pavelŭ 10 fl., d-nii Marchişŭ, teologŭ 1 fl., M. A. 40 cr., Salay M. J. 60 cr., Stanu 20 cr., Văcărescu Dionisie 30 cr., Voblea 30 cr., N. N. teologŭ 30 cr., Bonyi Bartolomeu 50 cr., German P. 40 cr., Anca 30 cr., Ioanu canonicŭ 1 fl., Nicolau Vulcanŭ canonicŭ 1 fl., Artemiu 1 fl., Augustinŭ Laurianŭ 1 fl.

Prin d-lŭ Laureanŭ Berceanu notarŭ cerc. Romosŭ dela d-nii: Georgiu Berceanu, protopopŭ Cugieriu 2 fl., Ioanŭ Vaideanŭ parochŭ gr. cat. Romosŭ 2 fl., Isidorŭ Sodoru parochŭ gr. cat. Romoşelu 2 fl., Adamŭ Draganŭ învĕţătoriu Romosŭ 1 fl., d-na Salomia Ordeanu vĕduǎ preoteşă Romosŭ 1 fl., d-nii: Popoviciu Ionŭ preotŭ Vaideiu 2 fl., Purvanŭ Ionŭ jude com. alŭ II-lea Vaideiu 1 fl , Georgiu Mariuţŭ proprietariu Romosŭ 1 fl., Vasile Stefanŭ primariu com. Romosŭ 1 fl., Ioanŭ Flesieriu învĕţătorŭ Romosŭ 1 fl.

Prin d-lŭ Procopiu Herlea notariu cerc. dela d-nii din Cugierŭ: Teodorŭ Crişanŭ învĕţătorŭ 1 fl., Procopiu Herlea notariu 1 fl., Georgiu Dubleşŭ primarŭ com. 50 cr., Georgiu Berceanu protopopŭ 1 fl., Ioanŭ Tenase proprietariu 1 fl., Nicolau Barabanţu proprietarŭ 1 fl., Damianŭ Bria învĕţătorŭ 1 fl., Georgiu Berianŭ proprietarŭ 1 fl., Ioanŭ Baluţiu proprietarŭ 1 fl., Ioana Cordoşiu economŭ 20 cr., Vasile Romoşanu econ. 1 fl., Adamutiu Barbu econ. 40 cr., Nicolau Ioanesiu econ. 1 fl., George Schmidt econ. 20 cr., I. Olteanu econ. 20 cr., Apostu Netrepeiu econ. 1 fl., G. Lomanariu econ. 1 fl., Ioanŭ Iepure econ. 1 fl., Mihaile Netrepeiu econ. 20 cr , Ioanŭ Petrescu econ. 1 fl., Ioanŭ Romoşianu econ. 20 cr., Avramŭ Nechitu econ. 30 cr., N. Netrepeiu econ. 20 cr., Adamŭ Mureşianu econ. 10 cr., Iosifŭ Poenariu 40 cr., Ioanŭ Jagerŭ econ. 20 cr., Petru Jugariu econ. 20 cr. Nicolau Stefănescu Forstwart 1 fl., economii: Avramŭ Dajianŭ 20 cr., Vasilie Campianŭ 20 cr., Avramŭ Stroia 20 cr., Nicolau Margineanŭ 20 cr., Ioanŭ Gersĕu 20 cr., Iordanŭ N. 40 cr., Onea Romoşanŭ 10 cr., Ilie Banciu 10 cr., Petru Munteanu 10 cr., Onu Romoşanŭ 20 cr., Nicolau Gelmareanu 20 cr., Nicolau Negoţu 1 fl., Ioanu Lomanariu 20 cr., Ilust. d-lŭ Victorŭ Mihályi episcopulŭ Lugoşului 20 fl.

Prin Stim. d-na Letiţia Oncu n. Hodoşŭ din Aradŭ: Prea stim. d-na Letiţa Oncu n. Hodoşŭ Aradŭ 3 fl., d-nii V. Mangra 2 fl., Aug. Hamsea Aradŭ 1 fl., Aurelŭ Suciu 1 fl., Il. d-nŭ Aurelŭ Baronŭ Poppŭ Sibiiu 2 fl.

Bibliografiă.

»SCOALA PRACTICA«, tom. III, Nr. 4 pro Iulie conţine: **Pelargonia.** Lecţiune precticǎ din învĕţămêntulŭ intuitivŭ, ţinută în clasa I a scólei române din Rodna, de Iuliu Poppŭ. — **Comitatulŭ Bistriţa-Năsăudŭ.** Lecţiune practică din geografiă, ţinută în clasa II a scólei române din Rodna, de Silvestru Mureşanŭ. — **Rapiţa** (Brassica napus). Lecţiune practică din istoria naturală, de Stefanŭ Alexa, învĕţătorŭ în Banlocŭ. — **Inmulţirea cu numeri decimali.** Lecţiunĭ practice ţinute preparanḑilorŭ din Gherla, cursulŭ I, semestrulŭ II, de V. G. Borgovanŭ. — **Inc'odată congresulŭ corpului didacticŭ din România**, de I. Dariu. — Publicaţiunĭ Bibliografie.

Nr. 5 pro Augustŭ. Ceva despre esamenele de véră de la scólele din Năsĕudŭ. — Raportŭ despre esamenele de véră de la unele scóle elementare din districtulŭ Năsĕudului. — Unŭ nou institutŭ de crescere. — Din România: Conferinţele cu învĕţătorii. — Etymologicum magnum Romaniae. — Bibliografiă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Septemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.60
Rentă de aurŭ 4% . . .	92.65
Rentă de hârtia 5% . .	88.65
Imprumutulŭ căiloru ferate ungare	142.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	95.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.10
Bonurĭ rurale ungare . .	100.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100 25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 75
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.70
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	114.25
Renta de hârtiă austriacă	80.75
Renta de arg. austr. . .	81.75
Renta de aurŭ austr. . .	104.90
Losurile din 1860 . . .	134.20
Acţiunile băncei austro-ungare	849 —
Act. băncei de creditŭ ung.	296.75
Act. băncei de creditŭ austr.	298.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.78
Napoleon-d'orĭ	9.68 1/2
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.65
Londra 10 Livres sterlinge	121.65

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 2 Septemvre st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	93	vênd.	93 1/2
Renta rom. amort. (5%) . .	„	95 1/2	»	——
» convert. (6%) . .	»	96 1/2	»	97
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	»	32	»	33
Credit fonc. rural (7%) . .	»	102	„	—
» „ „ (5%) . .	„	90 1/4	„	91.—
» » urban (7%) . .	»	101 1/4	„	—
» » » (6%) . .	»	96 1/2	»	97 3/4
» » » (5%) . .	»	86 1/4	»	87
Banca naţională a României	„	1390	„	1404
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	„	363.	„	365
« » » Naţională . .	„	242	»	244
Aurŭ	„	6 10.%	„	6·15
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.07.	„	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 16 Septemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.06	Vênd.	9.08
Argint românesc	»	9.—	»	9.05
Napoleon-d'orĭ	»	9.63	»	9.66
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.94
Imperialĭ	»	9.87	»	9.90
Galbenĭ	»	5.64	»	5.68
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, cari au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS.“

Societatea comercială română — Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETINŬ

BRĂILA 1 Septembre 1884.

Vêndătorŭ	Cumpĕrătorŭ	Felulŭ	Kilo	Libre	Preţulŭ		Notiţe
Braunstein	Marchetto	Grâu	250	58 3/4	64	—	Magas. Bil.
Vassilescu	L. & M. Feitler	Porumbŭ	160	60 1/2	54	50	Magasie
W. P. Sassu	M. Cohen	„	200	60—	55	—	»
Vassalopula	P. Coventry & C-ie	Secară	500	55 1/2	58	—	Caic aspet.
Silberstein	Peirano fils & C-ie	„	200	57—	58	50	Magasie
Galiatzato	S. Block	Rapiţă	250	—	53	50	»
d-to	d-to	„	170	—	53	50	Mag. veche

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“

se potŭ face de la **1** şi **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ . , . 12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „ . . . 6 „ „
„ „ „ 1/4 „ . . . 3 „ „
Se acórdă abonamente şi lunare cu . . 1 „ „
Pentru România şi străinătate pe anŭ . 36 francĭ
„ „ „ „ 1/2 „ . 18 „
„ „ „ „ 1/4 „ . 9 „

Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea diarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârdiere.

Administraţiunea.

4992—1884 tk. számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Pop Miklos végrehajtatónak Aldica Basiliu végrehajtást szenvedő elleni 92 frt. 2 kr. tökekövetelés és járlékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő az ó tóháni határon fekvö a 61 és 1009 számu telekjkvben A † alatt foglalt 109, 113b|2, 2538, 2540|b, 2541, 3305|a, 3305|b, 3306|a, 3306|b, 4032, 4819|2, 4820, 5740, 5741, helyr. számu fekvökre az árverést 536 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884 évi Szeptember hó 20-ik napján d. e. 9 órakor O.-Tohán községi iródájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól ís eladatni fognak.

Árverezni szándékozok tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagy is 53 frt. 60 kr. készpénzben, vagy az 1881 LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi November 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brasson 1884 évi Junius hó 7-én.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Decsi, elnök. **Udvarnoky István,** h. jegyzö.

Pentru **cancelaria advocaţială** a subscrisului se caută unŭ *advocatŭ séu candidatŭ de advocatŭ* pe lângă condiţiunĭ favorabile. Doritorii de a fi aplicaţĭ, sunt rugaţĭ a se adresá la subscrisulŭ celŭ multŭ până la 24 Septembre 1884, st. nou, avêndŭ a'şĭ hotărí şi condiţiunile dorite.

PETRU TRUŢA.

3—3 advocatŭ în Baia-de-Crişŭ.

Insciinţare.

Dela 1. Octobre a. c. mĕ mutŭ cu locuinţa şi **cancelaria advocaţială** în strada Căldărarilorŭ Nr. 518, în localulŭ de până acum alŭ judecătoriei reg. de cercŭ, etagiulŭ I. unde în alŭ II-ea etagiu se află şi oficiulŭ telegraficŭ reg.

1—5 **IOSIFŬ PUŞCARIU.**

Casse de Wertheim

ce resistă pe deplinŭ în contra focului şi nicĭ nu se potŭ sparge, din cele mai renumite fabrice de casse

L. FLEISCHER,

oferă pe preţurĭ convenabile în cele mai favorabile condiţiunĭ şi în tóte mărimile.

Iustinianŭ M. Grama,

1—20 depositarulŭ fabricei în Braşovŭ.

Depositŭ de postavurĭ de Braşovŭ.

Subscrişii au onóre a aduce la cunoscinţa onor. publicŭ, că în piaţa Braşovului „Têrgulŭ Florilorŭ“ 326 şi-au stabilitŭ unŭ depositŭ alŭ cunoscutelorŭ fabricate de

Postavŭ de lână neamestecată

şi de culóre veritabilă şi mărfurĭ de modă

şi ne rugămŭ de binevoitorulŭ concursŭ alŭ onor. publicŭ, fiindŭ gata a'lŭ serví câtŭ mai solidŭ.

13—15 **Wilhelm Scherg & Comp.**

Tipografia Alexi Braşovŭ.